

POSTANOWIENIE

Dnia 23 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z powództwa Z.K.

przeciwko G.K. i Z.K1.

o odszkodowanie i sprostowanie świadectwa pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 23 września 2025 r.,

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 17 lipca 2024 r., sygn. akt XI Pa 104/24,

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. zasądza od Z.K. na rzecz G.K. i Z.K1. kwotę 2.025,00 (dwa tysiące dwadzieścia pięć) złotych, wraz z odsetkami o których mowa w art. 98 § 1¹ k.p.c. - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

DS

UZASADNIENIE

Pozwem przeciwko wspólnikom spółki cywilnej G.K. i Z.K1., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą P. s.c. G. i Z.K1., wniesionym 17 października 2023 r., powód Z.K. domagał się:

1. zasądzenia na swoją rzecz od pozwanych solidarnie kwoty 15.600 zł brutto tytułem odszkodowania wraz z należnymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie, od 6 października 2023 r. do dnia zapłaty;

2. zobowiązania pozwanych solidarnie do wydania mu sprostowanego świadectwa pracy, w którym zostanie wskazane:

a. w ust. 4 lit. a, że stosunek pracy ustał w wyniku rozwiązania umowy o pracę przez pracownika bez wypowiedzenia na podstawie art. 55 § 1¹ k.p.;

b. w ust. 1, że stosunek pracy trwał w okresie od 12 września 2016 r. do 30 sierpnia 2023 r.;

3. zasądzenia od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od uprawomocnienia się orzeczenia, którym zasądzono koszty procesu, do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że był zatrudniony u pozwanych na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, w salonie mebli, na stanowisku monter mebli, w okresie od 12 września 2016 r. do 30 sierpnia 2023 r. Powód wskazał, że w miesiącach poprzedzających zakończenie stosunku pracy zaczął podejrzewać, że pracodawca założył na terenie zakładu pracy urządzenia podsłuchowe oraz ich używał. Wywiódł nadto, że 30 sierpnia 2023 r. takie urządzenie znalazł i zarejestrował je na nagraniu wideo. Powód podniósł także, że pozwani regularnie zlecali mu wykonywanie prac niezwiązanych z jego zakresem obowiązków ani stanowiskiem, jak na przykład przeprowadzanie remontów w prywatnych mieszkaniach pracodawców. Ostatnia tego typu sytuacja miała miejsce dwa dni przed złożeniem oświadczenia o rozwiązaniu stosunku pracy. Dalej powód podał, że 30 sierpnia 2023 r. złożył pozwanym oświadczenie o rozwiązaniu stosunku pracy bez wypowiedzenia, ze względu na ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracodawcy, a pracodawcy oświadczenie to zaakceptowali i podpisali. Wywiódł, że pomimo tego, iż to powód skutecznie rozwiązał umowę o pracę, pozwani 1 września skierowali do niego pismo, w którym oświadczyli, że rozwiązują z nim umowę o pracę bez wypowiedzenia, a nadto wydali mu świadectwo pracy, w którym zawarli nieprawidłowe informacje na temat trybu rozwiązania stosunku pracy. Powód złożył wniosek o jego sprostowanie i wezwał pozwanych do zapłaty odszkodowania w związku z rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia.

Sąd Rejonowy Katowice-Zachód w Katowicach VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 21 lutego 2024 r. (sygn. akt VII P 1049/23), wydanym w sprawie z powództwa Z.K., przeciwko wspólnikom spółki cywilnej G.K. i Z.K1., prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą P. s.c. G. i Z.K1., o odszkodowanie i sprostowanie świadectwa pracy:

1. zobowiązał pozwanych wspólników spółki cywilnej G.K. i Z.K1., prowadzących działalność gospodarczą pod nazwą P. s.c. G. i Z.K1. do sprostowania świadectwa pracy wydanego powodowi Z.K., w ten sposób, że:

1. w miejsce okresu zatrudnienia „od 12-09-2016 do 05-09-2023” wpisać „od 12-09- 2016 do 30-08-2023”;

2. w miejsce trybu rozwiązania umowy o pracę „bez wypowiedzenia art. 30 § 1 pkt 3 w związku z art. 52 § 1 pkt 1 Kodeksu Pracy” wpisać „bez zachowania okresu wypowiedzenia - art. 30 § 1 pkt 3 k.p. w zw. z art. 55 § 1¹ k.p.”;

3. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;

4. zasądził od powoda na rzecz pozwanych wspólników spółki cywilnej łącznie kwotę 2.580 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

5. nakazał pobrać od pozwanych solidarnie na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach kwotę 30 zł, tytułem opłaty sądowej, od uiszczenia której powód był zwolniona z mocy ustawy.

Na skutek apelacji powoda Z.K. i pozwanych G.K. i Z.K1., Sąd Okręgowy w Katowicach XI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 17 lipca 2024 r. (sygn. akt XI Pa 104/24): oddalił apelację powoda; zasądził od powoda na rzecz pozwanych kwotę 1.350 zł, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym; odrzucił apelację pozwanych; zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 120 zł, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach, do Sadu Najwyższego złożyła strona powodowa, zaskarżając judykat w części, tj. w pkt 1 i 2 wyroku, zarzucając rozstrzygnięciu:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 55 § 1¹ k.p., poprzez jego niezastosowanie w wyniku błędnego przyjęcia, że dodatkowe prace niezgodne z zakresem obowiązków monterów mebli oraz prace zlecane w prywatnym mieszkaniu pracodawców, zlecane powodowi, jak i rejestrowanie dźwięku bez zgody pracowników w zakładzie pracy nie stanowiło podstawy do rozwiązania umowy w ww. trybie i zasądzenia na rzecz powoda stosownego odszkodowania;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 8 k.p. poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji oddalenie apelacji, w sytuacji w której zebrany w sprawie materiał dowodowy daje podstawy do uznania, że pozwani nadużywali prawa podmiotowego, a sytuacja w zakładzie pracy pozwanych uzasadniała rozwiązanie przez powoda umowy bez wypowiedzenia z winy pracodawcy, a w konsekwencji - wypłatę na rzecz powoda stosownego odszkodowania;

3. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 60 k.c. w zw. z art. 65 § 1 k.c., w zw. z art. 30 § 1 pkt 3 k.p. poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że z oświadczenia powoda nie wynika, iż zlecenie dodatkowych prac i zadań nie stanowiło przyczyny rozwiązania umowy o pracę bez zachowania wypowiedzenia, jak i że nie był to ewentualnie powód konkretny, podczas gdy z treści oświadczenia wprost wynika, że powód traktował to jako jedną z przyczyn rozwiązania stosunku pracy, jak i że jest to konkretna przyczyna, wszak mowa o dodatkowych pracach wykonywanych w prywatnym mieszkaniu pracodawcy oraz zadaniach niezgodnych z charakterem jego umowy;

4. naruszenie przepisów postępowania, które to uchybienia miały istotne wpływ na wynik sprawy, a to art. 233 § 1 k.p.c., poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i tym samym dokonanie oceny w sposób wybiórczy, wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego, polegające na bezzasadnym przyjęciu, że:

a. liczne dodatkowe prace niezwiązane ze stanowiskiem monter mebli były zlecane powodowi w warunkach przestoju, podczas gdy przestój wywoływany jest przez zdarzenie nagłe, niemożliwe do przewidzenia i w tym sensie nietypowe, a ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika, żeby takie zdarzenia rzeczywiście miały miejsce w zakładzie pracy pozwanych, jak i nie mogły występować wobec bardzo częstego zlecania powodowi prac niezgodnych z zajmowanym stanowiskiem;

b. zeznania powoda są niewiarygodne w zakresie niezadowolenia z otrzymywania dodatkowych prac, ich uciążliwość i fakt, że miał to niezadowolenie sygnalizować pracodawcy podczas gdy brak było podstaw do odmowy uznania treści przesłuchania powoda także w tym zakresie za wiarygodne, w sytuacji w której jego zeznania były spójne, logiczne, spontaniczne, wyrażały jego odczucia, a z zeznań świadków co do regularnego wykonywania poleceń pozwanych w zakresie wykonywania dodatkowych prac niezwiązanych z jego stanowiskiem pracy nie sposób wyciągać wniosku, że powód był z takiego stanu rzeczy zadowolony;

c. zeznania powoda są niewiarygodne w zakresie w jakim powód przedstawiał sposób wykonywania niektórych czynności dodatkowych w sposób zgoła odmienny od tego, który nakreślił pozwany podczas gdy brak było podstaw do odmowy uznania treści przesłuchania powoda także w tym zakresie za wiarygodne, w sytuacji w której jego zeznania były spójne, logiczne, spontaniczne, a to pozwany - szczególnie w zakresie okoliczności wykonywania prac dodatkowych przez powoda — zainteresowany był korzystnym dla siebie rozstrzygnięciem;

d. nagrania wideo, zeznań powoda i świadka J.B., że nie wynika z niego, że pracownicy pozwanych byli podsłuchiwanii, podczas gdy na nagraniu tym widać, iż do monitoringu były podłączone kable odpowiedzialne za rejestrację dźwięku, a z zeznań świadka oraz powoda wynika, że pozwany posiadał wiedzę w przedmiocie rozmów pracowników,

e. zeznania pozwanego są wiarygodne w zakresie w jakim pozwany opisywał jak wyglądała współpraca stron, kiedy i dlaczego powierzał pracownikom prace niezwiązane bezpośrednio z charakterem pracy wynikającym z ich stanowisk, okoliczności w jakich powód wykonywał prace dodatkowe, a także że

prace dodatkowe były zlecane w warunkach przestoju, jak i że powód miał sugerować chęć rozwiązania stosunku pracy, podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego wprost wynikał zakres obowiązków powoda, w którego skład nie wchodziły prace inne niż z zakresu montażu mebli, a zeznania pozwanego stały w opozycji do zeznań powoda, który zeznawał spontaniczne, a treść jego zeznań była spójna i logiczna;

f. pozwani nie dopuścili się ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków, prace były zlecane innym pracownikom, a także że taka była organizacja pracy, podczas gdy z dowodów - które Sąd pominął w tym zakresie - w postaci zeznań świadka J.B. (protokół pisemny z rozprawy z dnia 26 stycznia 2024 r., 00:04:14 - 00:27:23, 00:34:32 - 00:35:34, 00:54:57 - 00:58:39) oraz zeznań świadka M.P. (protokół pisemny z rozprawy z dnia 26 stycznia 2024 r., 00:58:39 - 01:15:47, 01:30:08 i dalej, 01:37:32 i dalej), jak i treści przesłuchania powoda (protokół pisemny z rozprawy z dnia 9 lutego 2024 r., 00:04:11 i dalej, 00:46:52 - 00:56:14) wprost wynika, że powodowi zlecana była nadmierna ilość dodatkowych prac, niezgodna z zakresem jego obowiązków, także w prywatnym mieszkaniu pracodawcy, z naruszeniem bezpieczeństwa i higieny pracy, a dla przykładu świadek M.P. takich dodatkowych prac nie otrzymywał;

g. pozwani nie dopuścili się ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków, że w zakładzie pracy nie było urządzeń rejestrujących dźwięk, podczas gdy z powołanych źródeł osobowych wynika, że takie urządzenia były podczas, gdy wynika to z zeznań świadka J.B. (protokół pisemny z rozprawy z dnia 26 stycznia 2024 r., 00:04:14 - 00:27:23, 00:35:34 - 00:54:57) oraz treści zeznań powoda (protokół pisemny z rozprawy z dnia 9 lutego 2024 r., 00:04:11 - 00:56:14, 00:56:14 – 01:11:13).

W związku z kierowanymi zarzutami, skarżący wniósł o: uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu II instancji w zaskarżonej części i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, a w razie stwierdzenia podstaw — o uchylenie w zaskarżonej części zaskarżonego wcześniej wyroku Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach i przekazanie sprawy do rozpoznania temu Sądowi, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie, co do istoty sprawy, poprzez uwzględnienie powództwa w zaskarżonej części i zasądzenie od

pozwanych na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed Sądem I i II instancji oraz za postępowanie kasacyjne według norm przepisanych.

Skarżący wniósł także o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazując, że jest ona oczywiście uzasadniona. W uzasadnieniu wniosku wskazano, że materiał dowodowy zebrany w sprawie świadczy o zasadności wniesionego powództwa, a Sąd odwoławczy w oczywisty sposób naruszył przepisy proceduralne dotyczące przeprowadzenia i oceny materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy.

W odpowiedzi na wywiedzioną przez powoda skargę kasacyjną pozwani wnieśli o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, oddalenie skargi kasacyjnej - w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a także o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kwoty 17 zł, tytułem zwrotu opłaty skarbowej wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, od dnia prawomocności orzeczenia do dnia zapłaty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda, wywiedziona w niniejszym postępowaniu nie mogła zostać przyjęta z następujących przyczyn.

Na wstępie należy przypomnieć, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek

zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie. Podkreślenia wymaga także, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 maja 2022 r., I USK 434/21, Legalis nr 2740849).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w niniejszej sprawie oparty został na przesłance jej oczywistej zasadności (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Należy więc podnieść, że w motywach wniosku opartego na przesłance przedsądu jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej powinien być zawarty wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawione argumenty na poparcie tych twierdzeń (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla

uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do dalszego jej rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy przepisów prawa i doszukiwania się ich znaczenia (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Strona skarżąca nie uzasadniła w sposób prawidłowy istnienia tej właśnie przesłanki przedsądu, nie wskazała żadnych przepisów (we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do dalszego jej rozpoznania), których naruszenia miałby się dopuścić (i to w sposób kwalifikowany) Sąd II instancji.

Nadto, należy podkreślić, że kwestionowanie ustaleń stanu faktycznego, dokonanych przez sądy powszechne, jest niedopuszczalne na etapie postępowania kasacyjnego. Wynika to wprost z art. 398¹³ § 2 w zw. z art. 398³ § 3 k.p.c., ograniczających kognicję Sądu Najwyższego w tym zakresie (zob. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 lutego 2025 r., I CSK 3876/24, Legalis nr 3204823). Przepis art. 398³ § 3 k.p.c. wprawdzie nie wskazuje *expressis verbis* konkretnych przepisów, których naruszenie, w związku z ustalaniem faktów i przeprowadzaniem oceny dowodów, nie może być przedmiotem zarzutów wypełniających drugą podstawę kasacyjną, nie ulega jednak wątpliwości, że

obejmuje on art. 233 § 1 k.p.c., bowiem właśnie ten przepis określa kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów. Zarzuty naruszenia art. 233 § 1 i 2 k.p.c. nie mogą być więc w ogóle podstawą skargi kasacyjnej. Przepis art. 233 § 1 k.p.c. nie uprawnia również do kwestionowania kompletności ustaleń faktycznych, niezbędnych dla prawidłowej subsumcji przepisów prawa materialnego. Zarzut naruszenia tego przepisu nie może również uzasadniać tezy o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, skoro nawet w razie przyjęcia jej do rozpoznania Sąd Najwyższy nie mógłby rozważać zasadności naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. (zob. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 grudnia 2024 r., III USK 368/23, Legalis nr 3168652).

Z tych względów Sąd Najwyższy postanowił, zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów oparto na § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 i § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1964 ze zm.).

DS.

[a.ł]